

## 1. TYTUŁ PROJEKTU

Ochrona zieleni i zagospodarowanie pasa drogowego wzdłuż budynku Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej przy ul. Rajskiej

## 2. SKRÓCONY OPIS PROJEKTU

*(będzie on umieszczony na karcie do głosowania. Max. 100 wyrazów)*

Celem projektu jest poprawienie stanu zdrowotnego drzew rosnących w pasach drogowych na terenie Dzielnicy I, w pierwszej kolejności wzdłuż budynku Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej przy ul. Rajskiej poprzez:

- 1) uporządkowanie terenu (usunięcie płytek chodnikowych wokół drzew,) oraz ustawienie elementów uniemożliwiających wjazd i parkowanie aut pod drzewami.
- 2) stworzenie pasu zieleni zdłuż linii drzew na szerokość 1,5 m – wysiew trawy i wysadzenie kwiatów
- 3) Poprawienie estetyki i funkcjonalności miejsca.

## 3. SZCZEGÓŁOWY OPIS PROJEKTU

*(zawierający w szczególności lokalizację, główne założenia, oraz działania, które będą podjęte przy jego realizacji. Max 1000 wyrazów)*

Celem projektu jest poprawienie stanu zdrowotnego drzew rosnących w pasach drogowych na terenie Dzielnicy I. Konieczne jest ograniczenie możliwości parkowania aut na pasach zieleni przyulicznej, bezpośrednio pod drzewami oraz zwiększenie powierzchni ziemi wokół drzew. Projekt podzielono na dwa etapy:

1. uporządkowanie terenu wzdłuż ogrodzenia Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej od strony ulicy Rajskiej. Wykonane zostaną następujące prace: usunięcie płyt chodnikowych wokół drzew, wymiana nawierzchni, ustawienie elementów uniemożliwiających wjazd aut np. betonowych donic kwiatowych, kamieni lub słupków oraz stworzenie pasa zieleni- zakres działań do kwoty maksymalnego możliwego finansowania działania w ramach projektu „Priorytet Obywatelski dla Dzielnicy I”.

Zgodnie z dokumentem „Standardy zakładania i pielęgnacji podstawowych rodzajów terenów zieleni w mieście” będącym załącznikiem do Programu Ochrony Środowiska Miasta Krakowa - „Drzewa przyuliczne rosnące w chodnikach powinny być zabezpieczone wysokim obrzeżem, w celu uniemożliwienia wjazdu samochodów lub specjalną kratą o wymiarach min. 150x150 cm, umocowaną w sposób nie niszczący korzeni i pnia oraz zabezpieczający przed ubijaniem podłoża pod kratą. W wąskich ulicach należy stosować rozwiązania kompensujące ograniczoną powierzchnię, czyli systemy kierujące korzenie w dół, systemy napowietrzające, nawadniające lub umożliwiające ręczne podlewanie, drenujące (zapobiegające nadmiernemu zalewaniu roślin) a także stosować odpowiednie mieszanki glebowe lub systemy podziemne zapobiegające zagęszczaniu gruntu i zapewniające dostęp powietrza i wody do korzeni.”

Projekt niniejszy może być wstępem do realizacji (uzupełnieniem) działań związanych z obywatelskim projektem zagospodarowania działki pomiędzy ul. Karmelicką a ul. Dolnych Młynów (wzdłuż budynku Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej)

## 4. UZASADNIENIE REALIZACJI PROJEKTU

*(opis komu projekt będzie służył, oraz przedstawienie problemu, na który odpowiada projekt i uzasadnienie, w jaki sposób jego realizacja przyczyni się do rozwiązania lub eliminacji tego problemu. Max 1000 wyrazów)*

Jak wynika z Globalnego Raportu Ogrodniczego - Husqvarna 2012 raportu większość osób mieszkających w miastach „jest w stanie zapłacić więcej za nieruchomości usytuowane w pobliżu

utrzymanie lepszych relacji międzyludzkich, 34 proc., wybierając miejsce zamieszkania, zwraca uwagę na bliskość zieleni. Podobnie, jak dla większości mieszkańców innych państw, także dla ponad połowy Polaków parki są miejscem idealnym do spacerów i relaksu (46 proc.), ucieczką od miejskiego stresu (36 proc.). (...) Na potrzebę zwiększenia ilości zieleni miejskiej wskazuje 51 proc. Polaków” [http://www.wykop.pl/ramka/1250899/zielen-w-miescie-chcemy-parkow-nie-parkingow/]. Zielen miejska jest już nie tylko potrzebą wynikającą z komfortu życia ale staje się pierwszą potrzebą ludzi żyjących w zadymionej metropolii. Zdrowe, zadbane drzewa, to nie tylko źródło tlenu dla ludzi ale też miejsce zamieszkania dla tysięcy innych istot – owadów i ptaków. Obecność drzew wpływa na obniżenie temperatur latem, daje cień, poprawia mikroklimat.

Uzasadnieniem realizacji projektu jest fatalny stan drzew rosnących w centrum Krakowa. Na stan ten składają się następujące czynniki: zabudowa korzeni, brak pielęgnacji, zezwolenie na parkowanie samochodów w bezpośrednim sąsiedztwie drzew, w tym także na pasach zieleni, stosowanie szkodliwych środków chemicznych w ramach zimowego utrzymania dróg. W efekcie rośnie liczba wniosków o usunięcie chorych, zniszczonych drzew – a ich liczba w mieście systematycznie spada. W ten sposób niszczone są także najcenniejsze, duże, stare okazy. Przy ulicy Rajskiej zachowała się ostatnia już aleja starych drzew na terenie Dzielnicy I.

Nieprawidłowości przy zagospodarowaniu istniejących fragmentów zieleni w pasach drogowych zostały potwierdzone przez Wydział Kształtowania Środowiska Urzędu Miasta Krakowa w postanowieniu Prezydenta Miasta Krakowa z dn. 21.01.2013 (WS-05.6131.1.1115.2011.TJ). W tym samym postanowieniu stwierdzono:

*„Ustalono, iż zalecenia istotne dla poprawienia warunków rozwojowych zieleni dot. konkretnej lokalizacji zawarte będą w wydawanych decyzjach np. w przypadku szczelnej zabudowy pni starszych drzew, zbyt małych okienek do sadzenia podane będą wymiary dopuszczalne (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 02.03.1999 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie) jak również znajdzie się informacja dotycząca wysokości krawężników zarówno wokół okienek jak również wzdłuż ulic, co zapobiegać będzie parkowaniu samochodów na trawnikach”.*

*„Podczas oględzin przeprowadzonych w dniu 29.11.2012 r. potwierdzono konieczność sugerowanego przez TNROP uporządkowania terenu przy ogrodzeniu Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej i zobowiązano przedstawiciela ZIKIT do podjęcia niezbędnych działań w tym zakresie (m.in. do wytyczenia chodnika przy ogrodzeniu i zagospodarowanie reszty terenu pomiędzy drzewami zielenią oraz podwyższenie krawężników).”*

*„W oparciu o posiadane aktualne opracowanie z dnia 20.11.2012 r. „Ocena zagrożeń dla drzew i krzewów powodowanych przez patogenny szkodniki i czynniki abiotyczne na terenach zieleni Gminy Miejskiej Kraków” wykonane wg. stanu na 30.09.2012 r. przez prof. dr hab. Annę Bach z Uniwersytetu Rolniczego, obejmujące badania m.in. zasolenia gleb i placów w porównaniu z latami ubiegłymi stwierdzono, że pogarsza się stan środowiska terenów zieleni – zasolenie co prawda posiada tendencję spadkową, natomiast zasadowość gleby wzrasta. Zamieranie drzew przy szlakach komunikacyjnych i zieleńcach spowodowane jest głównie zniszczeniem gleby jako środowiska wzrostu korzeni, a w szczególności zasoleniem podłoża, wysokim odczynem pH a także zniszczeniem struktury podłoża wokół drzewa czyli wpływem synergicznego kompleksu szeregu czynników, które nakładając się i współdziałając prowadzą do zamierania i eliminacji drzew”*

Powyższe stwierdzenia wskazują na czynniki które doprowadziły do zniszczenia drzew, potwierdzają nieprawidłowości (m.in. dotyczące szczelnej zabudowy pni, zbyt małych okienek do sadzenia, umożliwianie parkowania samochodów przy pniach drzew).

Pogląd na temat konieczności zabezpieczenia drzew potwierdzają liczne, widoczne dla wszystkich mieszkańców Krakowa przykłady niezabezpieczania drzew podczas prac remontowych (co m.in. zostało stwierdzone podczas oględzin przeprowadzonych w dniu 29.11.2012 w ramach postępowania prowadzonego przez Wydział Kształtowania Środowiska, a także było kilkakrotnie

Wydziału Kształtowania Środowiska UMK, ZIKIT), zasypywania zanieczyszczonym i zasolonym śniegiem pni drzew (liczne zgłoszenia do Straży Miejskiej, Wydziału Kształtowania Środowiska UMK, ZIKIT) co jest m.in. niezgodne z art. 12 Uchwały nr LXIII/917/12 Rady Miasta Krakowa z dnia 19 grudnia 2012 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Miejskiej Kraków.

Zwracamy również uwagę na wnioski zawarte w wykonanym na zlecenie Prezydenta Miasta Krakowa opracowaniu z dnia 20.11.2012 r. „Ocena zagrożeń dla drzew i krzewów powodowanych przez patogenne szkodniki i czynniki abiotyczne na terenach zieleni Gminy Miejskiej Kraków” – „uszkodzenia drzew na wymienionych stanowiskach przy szlakach komunikacyjnych Krakowa są spowodowane głównie zniszczeniem gleby jako środowiska wzrostu korzeni drzew, w szczególności nadmiernym zasoleniem podłoża, jego wysokim odczynem pH, a także zniszczeniem struktury podłoża wokół drzew. Zasolenie podłoża wynika ze zbyt intensywnego i często niepotrzebnego używania chlorku sodu w okresie zimowym na wielu odcinkach ulic. Wiele młodych drzew ginie na skutek niedostatecznej pielęgnacji w okresie wegetacji. Nie podlewane w czasie suszy letniej zamierają na skutek stresu termicznego i stresu suszy. W konsekwencji kompleksowego działania wymienionych czynników pogłębia się więc proces masowego zamieranie dojrzałych drzew klonów, lip i jesionów w centrum Krakowa.”.

Wnioskowany projekt przyczyni się do uporządkowania zaniedbanego pasa zieleni wzdłuż ulicy Rajskiej. Sytuacja obecna jest bardzo zła i brak działań może skutkować obumarciem wszystkich drzew, w tym także dosadzonych niedawno młodych okazów.

Dalsze działania związane z kontynuacją projektu, a zmierzające do egzekwowania zaleceń dotyczących zapewnienia drzewom i w ogóle miejskiej zieleni odpowiednich warunków, właściwej pielęgnacji, zabezpieczenia przed zniszczeniem należy uznać w obecnej sytuacji za kluczowe, biorąc pod uwagę dramatyczne wskaźniki skażenia powietrza, problemy z utrzymaniem młodych, słabych drzew, spadek i niedobór terenów zielonych.

## 5. SZACUNKOWY KOSZTORYS

(wszystkie wydatki związane z realizacją projektu)

Składowa projektu	koszt
Usunięcie płytek chodnikowych wokół drzew	rozbiórka płyt 166 x 1,5 = 249 m <sup>2</sup> 249 x 12 zł = 2988 zł krawężnik 16 drzew na jedno przypada średnio 4m krawężnika 4 x 16 = 64 m 64m x 13 zł = 832 zł
Montaż ogrodzenia uniemożliwiającego wjazd samochodów i ich parkowanie pod drzewami”	słupki potrzebne ok 32 sztuk 32 x 214,5 = 6864 zł
Uzupełnienie ziemi wokół drzew w pasie o szerokości 1,5 metra od linii krawężnika	uzupełnienie ziemi 249 m <sup>2</sup> x 35,7 = 8889,3 zł
Zasadzenie nowych kwiatów koszt sadzonki (astry bodziszek chaber konwalia bergeria)	750 sadzonek x 3 zł = 2250 zł
Wysadzenie trawy	4 zł x 249 m <sup>2</sup> = 996 zł
Ustawienie płotka odgradzającego zieleniec od chodnika wzdłuż ogrodzenia po którym poruszają się piesi	166 m x 110 zł = 18260 zł
	SUMA: 41079,3 zł

## 6. UZASADNIENIE KOSZTORYSU

*(celowość poszczególnych składowych projektu, źródło podanych cen)*

Ceny prac technicznych oraz uzupełnienia terenu ziemią podane zgodnie z cennikiem firmy Construction International, Kraków, ul. Dietla 55.

Ceny sadzonek, wysiewu trawy oraz ustawienia płotka z wyceny ZIKiT-u

## 7. ZAŁĄCZNIKI

*(zdjęcia, mapy/plany, projekty, wizualizacje, ekspertyzy, szczegółowy kosztorys - nieobowiązkowo)*

1. lista poparcia wg wzoru *(obowiązkowo)*